

Uzasadnienie

do uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Las Pracki”

Na zlecenie Gminy Wrocław zespół naukowców z Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, po przeprowadzeniu rocznej inwentaryzacji przyrodniczej w terenie, wykonał opracowanie pn.: „Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru położonego w Lesie Prackim we Wrocławiu”, z którego wynika zasadność objęcia inwentaryzowanego obszaru ochroną prawną, w formie użytku ekologicznego.

Ustawodawca definiuje użytki ekologiczne jako: „zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania” – art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.). Utworzenie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Teren użytku ekologicznego „Las Pracki” zawiera się w obrębie nieruchomości gruntowych oznaczonych geodezyjnie jako działki nr: 3/2, 4/2, AM-2 i 1/5, AM-1, obręb Maślice oraz na części działki nr 1/10, AM-2, obręb Maślice, stanowiących własność Gminy. W obowiązującym mpzp nr 117 Pracze Odrzańskie Zielone, ww. działki oznaczone są jako grunty leśne i polany łąkowo – leśne. Powierzchnia obszaru wynosi 18,21 ha. Nadzór nad użytkiem ekologicznym sprawuje Prezydent Wrocławia. W imieniu Prezydenta, gospodarowanie mieniem gminnym realizowane jest przez gminną jednostkę budżetową – Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu z siedzibą przy al. Śląskiej 1 we Wrocławiu.

Las Pracki charakteryzuje bogactwo florystyczne i faunistyczne, będące argumentem do objęcia obszaru ochroną prawną. Obszar, ze względu na swój charakter, stanowiący pozostałość ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, obfitujący w stanowiska rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, wpisuje się w ustawową definicję użytku ekologicznego. W obrębie proponowanej formy ochrony przyrody, w latach 2021 – 2022 stwierdzono:

- 174 gatunki roślin naczyniowych, w większości rodzimych (87%) oraz zbiorowiska roślinne prezentujące siedliska przyrodnicze chronione na podstawie I załącznika Dyrektywy Siedliskowej, tj. grąd środkowoeuropejski (kod siedliska 9170) - dominujące na badanym obszarze zbiorowisko roślinne oraz starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod siedliska 3150);
- 22 gatunki porostów, w tym jeden objęty ochroną prawną – przylepnik złotawy (*Melanelixia subaurifera*);
- 1 gatunek grzyba podlegający ochronie - ozorek dębowy (*Fistulina hepatica*);
- 8 gatunków owadów podlegających ochronie: mrówka rudnica (*Formica rufa*), kwietnica okazała (*Protaetia aeruginosa*), biegacz wypukły (*Carabus convexus*), biegacz skórzasty (*Carabus coriaceus*), tęcznik mniejszy (*Calosoma inquisitor*), trzmiel kamiennik (*Bombus lapidarius*), trzmiel rudy (*Bombus pascuorum*) a także 1 gatunek z zał. II i IV Dyrektywy Siedliskowej - kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*);
- 5 chronionych gatunków płazów: żaby zielone – jeziorowa, wodna, śmieszka (*Pelophylax esculentus complex*), ropucha szara (*Bufo bufo*) oraz ściśle chroniona i umieszczona w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt - traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*);
- 4 chronione gatunki gadów: jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*); jaszczurka żyworodna (*Zootoca vivipara*); padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*);
- 47 gatunków ptaków podlegających ochronie, w tym 5 z zał. I Dyrektywy Ptasiej – dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł średni (*Leiopicus medius*), gąsiorek (*Lanius collurio*), jarzębatka (*Sylvia nisoria*) i muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*);

- 7 gatunków ssaków podlegających ochronie, w tym taksony nietoperzy wymienione w zał. IV Dyrektywy Siedliskowej: nocek Alcatoe (*Myotis alcathoe*), nocek wąsatek (*Myotis mystacinus*), nocek Brandta (*Myotis Brandtii*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), karlik drobny (*Pipistrellus pygmaeus*).

W celu zabezpieczenia i ochrony stwierdzonych walorów przyrodniczych granice planowanego użytku ekologicznego wyznaczono w taki sposób, aby objęły dodatkowo płat lasu grądowego (wydzielenie 31B-f) oraz łąkę świeżą (wydzielenie 35-f,g). Objęcie ochroną wskazanych ekosystemów w ramach użytku ekologicznego znacząco podnosi jego walory przyrodnicze. Jest to szczególnie istotne w świetle potrzeby ochrony bioróżnorodności, zwłaszcza w środowisku miejskim.

W ramach ochrony czynnej użytku ekologicznego niezbędnym działaniem będzie niedopuszczenie do zarastania płata łąki świeżej poprzez cykliczne usuwanie podrostu drzew i krzewów oraz roślin o charakterze inwazyjnym (1 raz w roku), a także utrzymywanie zbiornika wodnego w stanie niezbędnym do ochrony płazów, w zakresie uzależnionym od poziomu wody utrzymującego się w zbiorniku w kolejnych latach (w miarę potrzeb). Jednocześnie gospodarka leśna, prowadzona na zasadach określonych w uproszczonym planie urządzenia lasu, w sposób zapewniający trwałe zachowanie różnorodności biologicznej, uwzględniająca potrzebę pozostawiania na terenie leśnym martwych drzew i krzewów do naturalnego rozpadu i ograniczająca do niezbędnego minimum ewentualną wycinkę, nie będzie stała w sprzeczności z celami ochrony użytku ekologicznego.

Ze względu na konieczność utrzymania szczególnie istotnego w systemie odwodnieniowym tej części miasta, rowu melioracyjnego O-5, który znajduje się w granicach użytku ekologicznego, wprowadzono zapis umożliwiający prowadzenie bieżących prac konserwacyjnych na całej jego długości (w tym usuwania drzew i krzewów z koryta rowu), w celu zapewnienia swobodnego przepływu wody w urządzeniu wodnym, a tym samym drożności infrastruktury całego układu odwadniającego tamten obszar.

W granicach przedmiotowego użytku ekologicznego, na działce nr 1/10, AM- 2, obręb Małlice, znajduje się pomnik przyrody - dąb szypułkowy – ustanowiony uchwałą nr LI/1366/22 z dnia 24 marca 2022 r. Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego w lesie Prackim we Wrocławiu. Ustanowienie kilku form ochrony przyrody na tym samym obszarze jest możliwe, jeżeli formy ochrony przyrody nie powielają celów, dla których mają zostać utworzone, a ustalenia dotyczące ochrony danego obiektu lub obszaru oraz zakazy związane z daną formą ochrony przyrody nie są ze sobą sprzeczne (opinia prawna w dokumentacji sprawy).

Stosownie do zapisów art. 44 ust. 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu postanowieniem WPN.625.9.2023.GK z dnia 26 września 2023 r. uzgodnił przedmiotowy projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Las Pracki”.

Projekt nie zawiera danych prawnie chronionych.